



## DATOS IDENTIFICATIVOS

### Educación: Organización do centro escolar

Materia	Educación: Organización do centro escolar			
Código	O05G110V01203			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Outros			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Cid Sabucedo, Alfonso Perez Abellas, Adolfo			
Profesorado	Cid Sabucedo, Alfonso Perez Abellas, Adolfo			
Correo-e	apabellas@uvigo.es acid@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia forma parte do módulo 5 Organización do espazo escolar, materiais e habilidades docentes; de carácter básico con 6 créditos ECTS; situada nun curso no segundo cuadrimestre. Pretende proporcionar aos estudantes uns coñecementos científicos e as técnicas necesarias para reflexionar sobre os distintos aspectos e ámbitos da organización escolar para poder reflectilos nunha realidade concreta, é dicir, nun Centro da nosa Comunidade Autónoma. Intenta tanto pola actualidade dos contidos, como polos ámbitos que abrangue, espertar o interese dos estudantes polos aspectos que tradicionalmente non se trataban nos currículos académicos.			

## Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos

B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B18	Liderado
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

### Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa e situar a escola no sistema educativo español, no contexto europeo e internacional.	A1 A9 A11 A12	B1 B2 B6 B7 B8 B9 B12 B18 B20 B21
2.Coñecer a lexislación que regula as escolas de Educación Infantil e a súa estrutura e os modelos de organización do espazo en educación infantil.	A1 A3 A9	B1 B6 B8 B13 B21
Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación, e saber ser flexible no exercicio da función docente.	A1 A9 A11 A12	B1 B2 B6 B7 B8 B12 B16 B18 B20 B21
Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade no ámbito escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso harmónico e integral dos estudantes.	A1 A3 A4 A5 A9 A11 A12	B1 B2 B6 B7 B8 B9 B12 B13 B16 B17 B18 B22

Planificación das secuencias de aprendizaxe e organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B6
	A4	B7
	A5	B8
	A7	B9
	A9	B11
	A11	B12
	A12	B17
		B18
		B21
	<hr/>	
Saber traballar en equipo con outros profesionais e colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do ámbito co fin de planificar secuencias de aprendizaxe e organizar situacións de traballo na aula e no espazo de xogo identificando as peculiaridades do período de 0-3 anos e de 3-6 anos.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B6
	A4	B7
	A9	B8
	A11	B9
	A12	B17
	B18	
	B21	
<hr/>		
Ter unha imaxe realista de un mesmo, actuar conforme ás propias conviccións, asumir responsabilidades, tomar decisións e relativizar as posibles frustracións.	A1	B1
	A9	B2
	A10	B6
	A11	B7
	A12	B8
		B9
		B13
		B14
		B17
		B18
	B20	
	B21	
<hr/>		
Tomar conciencia da complexidade dos procesos educativos en xeral e os procesos de ensinanza e aprendizaxe nas etapas obrigatorias do sistema educativo.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B6
	A4	B7
	A5	B8
	A9	B9
	A11	B17
	A12	B18
	B21	
<hr/>		
Analizar e aplicar distintas estratexias metodolóxicas para organizar os espazos, materiais e tempos en función de diferentes modelos didácticos e das características e necesidades do alumnado.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B5
	A5	B6
	A6	B7
	A7	B8
	A9	B9
	A11	B11
	A12	B13
		B14
		B15
		B17
	B18	
	B21	
<hr/>		
Coñecer experiencias internacionais e exemplos de experiencias innovadoras en educación infantil e aplicalas na aula.	A1	B1
	A9	B2
	A11	B12
	A12	B17
		B18
	B19	
	B21	

Participar na definición de proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de control de calidade.	A1	B1
	A3	B2
	A9	B7
	A11	B8
	A12	B9
		B13
		B17
		B18
		B21

## Contidos

Tema	
1.- FUNDAMENTACIÓN CONCEPTUAL	1.1.- A organización escolar.
2.- SUBSISTEMA AMBIENTAL/CONTEXTUAL	1.2.- O centro como unidade organizativa: funcións directivas de xestión pedagóxica e administrativas.
3.- SUBSISTEMA DE PLANIFICACIÓN	1.3.- O centro e a comunidade educativa.
	2.1.- A estrutura do sistema escolar: características e niveis.
	3.1.- Autonomía institucional
	3.2.- Formulacións Institucionais.
4.- SUBSISTEMA ESTRUCTURAL	4.1.- A estrutura organizativa.
5.- SUBSISTEMA RELACIONAL	4.2.- Organización dos recursos humanos.
	4.3.- A organización dos recursos materiais.
	4.4.- A organización dos recursos funcionais.
	5.1.- A participación nos centros educativos.
	5.2.- O clima organizativo.
	5.3.- A cultura organizativa.
	5.4.- O conflito nas organizacións educativas.
6.- SUBSISTEMA DE DIRECCIÓN E LIDERADO	6.1.- A dirección nas organizacións educativas.
	6.2.- Os proxectos de dirección.
7.- SUBSISTEMA DE CAMBIO/DESENVOLVEMENTO ORGANIZATIVO	6.3.- Da dirección ao liderado.
	7.1.- Avaliación de centros.
	7.2.- Análise de experiencias de organización.
	7.3.- Referencia de modelos e elementos estudados a centros de educación infantil.
8.- ORGANIZACIÓN ESCOLAR DIFERENCIADA	8.1.- Análise de experiencias de organización.
9.- A ORGANIZACIÓN ESCOLAR NO PRÁCTICUM	8.2.- Referencia de modelos e elementos estudados a centros de educación infantil.
	9.1.- Achegas da Organización Escolar ao Prácticum.

## Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Titoría en grupo	10	10	20
Seminarios	10	20	30
Traballos de aula	12	24	36
Sesión maxistral	14	42	56
Probas de resposta curta	2	2	4

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

## Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Esta sesión servirá para presentarlle aos estudantes a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía.
Titoría en grupo	A través delas o profesor facilitará e orientará os estudantes no seu proceso formativo, podendo ser obxecto de atención calquera das facetas ou dimensións que inciden no mesmo (aspectos académicos, actitudinais, persoais, sociais...)
Seminarios	(*) A través de los seminarios se abordarán temas específicos, que permitan profundizar los contenidos de la materia. Es decir, se utilizarán como complemento de las clases teóricas. COMPUTAN EN LA EVALUACIÓN CONTINUA

Traballos de aula	(* En los trabajos de aula los estudiantes, de forma individual o en grupos, realizarán proyectos supervisados por el profesor. COMPUTAN EN LA EVALUACIÓN CONTINUA
Sesión maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas lxicamente estruturados coa finalidade de facilitar información organizada seguindo criterios axeitados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal por parte do profesor dos contidos da Organización Escolar.

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Durante a realización das metodoloxías de titoría, estudo de casos e realización de proxectos, o mesmo que durante a realización de cartafolios/dossieres e traballos; é dicir, durante o tempo que se realizan estas actividades prestarase a atención axeitada aos estudantes co obxecto de atender e resolver as súas dúbidas referidas á materia de organización do centro escolar.

### Avaliación

	Descrición	Cualificación
Titoría en grupo	Durante a realización das titorías en grupo aténdese ao estudante na súa aprendizaxe segundo os seus perfís diferenciados e individualizados. No seu desenvolvemento realizarase unha avaliación continua e formativa empregando os procedementos de:  * Observación (rexistros, listas de control, etc.)	15 Hasta un 15
Seminarios	(* En la evaluación de esta actividad se tendrá en cuenta la búsqueda de documentación, lecturas e intervencións realizadas	20 Hasta un 20
Traballos de aula (*)		20 Hasta el 20

r> En la evaluación de los trabajos de aula se tendrán en cuenta los siguientes criterios:

1º.- Aspectos formales (15%)

2º.- Calidad de/los trabajos (70%)

3º.- Exposición oral y respuesta a las preguntas planteadas (15%)

Sesión maxistral	Como actividade avaliadora ten por obxecto avaliar as actividades e tarefas realizadas durante a súa execución. Para iso empregaranse os procedementos de:  * Preguntas intercaladas durante o desenvolvemento da lección.  * Técnicas de autoavaliación.  * Informes sobre actividades realizadas.	25 Hasta un 25
Probas de resposta curta	A través destas probas preténdese constatar a precisión conceptual e terminolóxica dos aspectos relativos á Organización Escolar. Neste tipo de exames cada pregunta curta ten unha puntuación individual, a suma destas preguntas reflicte a puntuación do exame; para aprobar A MATERIA é necesario obter, polo menos, o 70% da devandita puntuación.  	20 hasta el 20

### Outros comentarios sobre a Avaliación

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

"Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non a clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación".

### Bibliografía. Fontes de información

- A. I. Pérez Gómez, **La cultura escolar en la sociedad neoliberal**, Morata, 1998,  
A. Cid Sabucedo, **Macroorganización Escolar. El sistema educativo, estructura y características**, Departamento de Didáctica e Organización Escolar, 1996,  
I. Cantón Mayo, **Las organizaciones escolares: hacia nuevos modelos**, FUNDEC, 2000,  
Mª T. González González (Coorda), **Organización y getión de centros escolares**, Prentice-Hall, 2003,  
M. Lorenzo, **Organización escolar. La construcción de la escuela como organización**, Ediciones Pedagógicas, 1995,

- A. Cid Sabucedo, **Los proyectos de dirección.**, Aurea, 2000,
- A. Cid Sabucedo, **El clima escolar**, Tórculo, 2002,
- J. Gimeno Sacristan, **El valor del tiempo en educación**, Morata, 20089,
- J. Gimeno Sacristan, **El sistema educativo. Una mirada crítica**, CISS-Praxis-Cuadernos de Pedagogía, 2004,
- M. A. Zabalza Beraza, **La calidad de la educación infantil**, Narcea, 2005,
- M<sup>a</sup> L. García Rodríguez, **Organización de la educación infantil**, Escuela Española, 1996,
- C. Grau Rubio, **Educación Especial. De la integración escolar a la escuela inclusiva**, Promolibro, 1998,
- L. Selmi y A. Turrina, **La escuela infantil a los tres años**, Morata/MEC, 1998,
- L. Selmi y A. Turrina, **La escuela infantil a los cuatro años**, Morata/MEC, 1998,
- L. Selmi y A. Turrina, **La escuela infantil a los cinco años**, Morata/MEC, 1998,
- M. A. Zabalza Beraza (Dir), **A Educación Infantil en Galicia**, Consellería de Educación e Ordenación Universitaria, 1998,
- A. Cid Sabucedo, **Practicum I: Prácticas de observación y de Investigación. Aplicación sobre el contexto donde se realiza la enseñanza**, Copytema, 1996,
- G. Thurles y O. Maulini, **La organización del trabajo escolar: una oportunidad para repensar la escuela**, Graó, 2010,

Ao tratar cada tema facilitarase a bibliografía específica.

---

## Recomendacións

---

### Outros comentarios

Tendo en conta que os contidos desta materia son obxecto constante de opinións, comentarios, debates, decisións, desde os ámbitos político, administrativo, económico e social, sería conveniente para poder estar ao día a lectura de, entre outras, as revistas Comunidad Escolar (<http://comunidad-escolar.pntic.mec.es/854/portada.html>) e Participación Educativa ([http://www.educacion.es/cescs/revista/presentacion\\_revista.htm](http://www.educacion.es/cescs/revista/presentacion_revista.htm)), así como dalgún xornal.

---